

Література:

1. Десятов Т. М. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина ХХ століття) : монографія. Київ : Арт Ек, 2005. 335 с.
2. Дяченко Л., Постригач Н. Особливості професійного розвитку вчителів в країнах ЄС : метод. рекомендації. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2016. 134 с.
3. Кремень В. Г. Яку людину має готувати освіта: на чому слід зосередити увагу, модернізуючи освітню діяльність. Директор школи, ліцею, гімназії. Київ, 2006. №5. С. 4-7.
4. Borzenko O. P. Features of professional development of foreign language teacher in the system of higher pedagogical education. Modern Tendencies in the Pedagogical Science of Ukraine and Israel: the way to integration. Israel : Ariel, 2018. Issue № 9. P. 23-29.
5. Holmberg B. Distance Education: A Survey and Bibliography. London : Kogan Page Nichols Publishing Co, 1977. 167 p.

Воробйова В. С.

Використання сучасних комунікативних методик у викладанні іноземної мови для студентів технічних спеціальностей у ХНАДУ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

У сучасному світі усе швидко змінюється. Змінюються й методики вивчення іноземних мов. Все більше центрів освіти використовують у своїй роботі відеоматеріали, мультимедіа, рольові гри. Вважається, що вивчення мови буде ефективним лише за умови, що людина отримує задоволення від самого процесу, а не мотивує себе лише тим, що вивчення мови є необхідністю. Основною метою вивчення іноземної мови є не тільки

формування та розвиток комунікативної культури людей, які вивчають мову, а й їх навчання практичному оволодінню іноземною мовою. Зараз викладання іноземних мов стало більш прикладним, у той час як раніше воно носило більш теоретичний характер. Раніше пріоритет надавався класичній або, як її інакше називають – фундаментальній методиці викладання іноземній мові. Задачі, які використовуються у цій методиці досить однообразні – читання тексту, переклад та вправи за текстом. При вивченні тем реалізується тільки одна функція мови – інформативна. В основі класичного підходу лежить розуміння мови як реального та повноцінного засобу комунікації, а значить усі мовні компоненти – усну та письмову мову, аудіювання та ін., необхідно розвивати у студентів планомірно та гармонійно. Такий комплексний підхід спрямований на те, щоб розвинути у учнів здібності розуміти та створювати мовлення, порівнювати дві мовні системи та вчити граматичні правила. Викладач, який використовує сучасні методики викладання іноземної мови повинен намагатися допомогти своїм студентам проявляти свою індивідуальність, розвивати незалежність мислення.

Протягом останніх десятиріч одним з найбільш популярних підходів до вивчення іноземних мов у світовому досвіді, є комунікативна методика. Розглянемо більш детально, що таке комунікативна методика.

Комунікативне викладання мови або Комунікативний підхід (від англійської *communicate*) – інтерактивний метод вивчення іноземних мов, метою якого є оволодіння навичками розмовної мови та сприйняттям її на слух. На відміну від традиційних методів, які надають перевагу граматичній компетенції, комунікативний підхід спрямований на формування комунікативної компетенції, тому спілкування є водночас як кінцевою метою вивчення мови, так і засобом її досягнення.

Суть комунікативного викладання полягає в тому, що учасники групи зосереджуються власне на живому спілкуванні. За допомогою

різноманітних розмовних практик (англійською oral activities) вони постійно взаємодіють між собою та викладачем, навчаючись висловлювати свої думки та розуміти співрозмовника. При цьому викладач водночас повинен бути як рівноправним членом групи, так і її лідером, який скеровує процес навчання у правильне русло.

Основною метою комунікативного підходу є формування комунікативної компетенції в тих, хто вивчає іноземну мову.[1]

Комунікативна компетенція включає в себе:

- відсутність мовного бар'єру та страху спілкування
 - вміння висловлювати свої думки без попередньої підготовки
 - здатність доносити будь-яку інформацію співрозмовнику, незважаючи на обмеженість лексичної чи граматичної бази
 - розуміння, яку саме мовленнєву конструкцію, коли і як необхідно вжити
 - здатність сприймати мову на слух та розуміти співбесідника, відрізняючи при цьому, наприклад, формальне мовлення від неформального
- Основні принципи на яких базується комунікативний підхід
- Принцип мовленнєвої спрямованості: навчання спрямовується власне на спілкування, яке можливе лише за умови постійного практичного використання мови в ситуаціях, наближених до реальних.
 - Принцип інтерактивності: навчання відбувається в групах у постійній взаємодії між учасниками, що спонукає їх до спілкування, породжує конкуренцію та підвищує мотивацію до успішного оволодіння іноземною мовою.
 - Принцип індивідуалізації: кожна людина має свої індивідуальні особливості, які можуть впливати на її комунікативні навички й успішність оволодіння іноземною мовою. Ці особливості мають бути враховані в процесі навчання.

- Принцип функціональності: граматичні конструкції та мовленнєві засоби подаються насамперед з точки зору їх практичного використання в мові.
- Принцип контекстуальної обумовленості (ситуативності): застосування мовленнєвих засобів відбуваються ситуативно, в межах певного контексту, що дозволяє зрозуміти або здогадатись значення невідомого слова або ж цілої фрази.
- Принцип новизни: формування нових мовленнєвих навичок (напр., правильне вживання граматичної конструкції, перефразовування, комбінування і т. д.) відбувається за допомогою вже набутих знань та умінь.[2]

Засоби реалізації комунікативного викладання

Найпоширенішими засобами реалізації комунікативного викладання іноземних мов є постійні розмовні практики (англійською *oral activities*) на заняттях у вигляді інтерактивних вправ, таких як:

- дискусії: групові обговорення актуальних повсякденних тем та реальних проблемних ситуацій, які зацікавлюють слухачів, спонукають їх до обговорень та пошуку компромісних рішень
- драматизація або імітаційно-рольові ігри: імітація та обігрування різноманітних ситуацій, що максимально наближені до реального життя, в яких учасники виконують соціальні ролі відповідно до імітованих ситуацій. Наприклад: на шопінгу (продавець/покупець), в банку (оператор/клієнт), на прийомі в лікаря (лікар/хворий), на митниці (митник/пасажир), під час розслідування злочину (полісмен/свідок/підозрюваний) та ін.
- монологи: описання, спогади, розповіді, доповіді та ін.
- діалоги або полілоги: інтерв'ю, робота в парах або командах
- командні ігри та конкурси, які породжують конкуренцію та мобілізують учасників: "Хто Я?", "Так/Ні-запитання", "Зіпсований телефон", відгадування кросвордів, квестів та загадок і т. п.

- настільні ігри, які привчають думати мовою, що вивчається: карти, кості, лото, бінго, монополія та ін.

Одним із складних та досить суперечливих аспектів формування іномовної компетенції є питання про характер вправ та місці їх виконання. Орієнтація на сучасні цільові та змістовні аспекти навчання іноземній мові диктує необхідність прийняття, в якості основного критерія типології вправ, категорію «спілкування» та етапи його організації в учбовому процесі.

Наведемо приклади деяких комунікативних вправ, які використовуються на заняттях з іноземної(англійської) мови.

Приклади комунікативних вправ на тему PAST SIMPLE:

1) Повторіть за викладачем:

4. I went to bed at 10 o'clock yesterday.

5. My brother washed his face at a quarter past seven.

6. We didn't have rest yesterday.

7. My brother didn't drink coffee when he was a child.

8. My mother always takes a bus to get to work, but yesterday she didn't take a bus, she walked to her office.

2) Утворить власне речення. (тобто, викладач дає модель речення, а студенті утворюють власні):

9. I came home at 6pm yesterday.

10. Last year I was 35.

11. When I was a child, I was afraid of dogs.

12. I was at my Chinese class at 3pm yesterday.

13. I went home at 4 pm yesterday.

3) Приєднайтеся до думки («Я теж...» - "I also....")

E.g: I came home at 6pm yesterday. – I also came home at 6pm yesterday.

I went to the gym last Saturday. – I also went to the gym last Saturday.

4) Перефразуйте речення (Скажіть про себе):

E.g: I came home at 6pm yesterday ("And I came home at 7pm yesterday")

I went to a restaurant on Saturday (“And I went to a supermarket on Saturday”).

5) Закінчіть речення/Finish the sentence:

14. We watched.....

15. I went to

16. I went to sleep at

17. Last week we were at

18. I was at.....

6) Дайте відповіді на запитання:

1) Where did you go on holidays last year?

2) What time did you go to sleep last night?

3) What year did you finish school?

Джерело: Власні методичні розробки

Після впровадження комунікативної методики, та комунікативних вправ, приклади яких були наведені вище, на практичних заняттях з англійської мови зі студентами технічних спеціальностей, у студентів значно покращилась розмовна англійська мова, розширився словниковий запас.

Література:

1. Комунікативне викладання мови [Електронний ресурс] // Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

2. Вдовін В. В. Комунікативний підхід як оптимальний засіб вивчення іноземної мови у ВНЗ [Електронний ресурс] / В. В. Вдовін // Видавництво Національного університету "Львівська політехніка" – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/3bf51850-1878-40ba-8f95-284d9f86fe44/content>.